

Kataj, Marr, Jedlan
CHODCI ZELENĚ

Sborník
surrealistické poesie
1941

chodci zeleně

*kataj
Marr
Jedlan*

žubovi

žedan

G. Kabaž

član

v "Metru" 21. prosine 1941.

KATAJ
MARR
JEDLAN

chodci zeleně

Surrealismus je nová konstelace hvězd
Hvězd slov činů jimiž řekneme jednou

VŠE

Můžeme milovat jen ženy
Ostatní je nejkrásnější nutnost

JEDLAN

Jedlan

Zelená přejděte

Pro slova vysvětlení k našemu svazku básní jsem musel vyjít do pražských ulic, abych v demonstrujících křižovatkách, Ženách a výkladních skříních našel odraz toho, o čem píšeme. I my jsme přistupovali k surrealismu s mylnou představou o jeho cíli a prostředcích. Mysleli jsme, že oblékáme básníkův šat naruby proto, abychom se cítili aspoň ve své tvorbě šťastnými, když život šel okolo nás se vzlykem. Hráli jsme falešně se svou fantasií, která lhala, poněvadž nové čtení napsaných veršů nás odpuzovalo. Hledali jsme nové prostředky, nové vnímání. Nedosáhli jsme do pohotového kornoutu sladkých nadějí budoucnosti (tak nejistých), nýbrž jsme se obrátili k francouzským surrealismům, našim ideálním přátelům A. Bretonovi, P. Éluardovi a jiným, jakož i k tomu, kdo nám k nim ukázal cestu, k básníkovi V. Nezvalovi. Ve všech jsme hledali a zpočátku nevěřili. Surrealismus není víra, surrealismus je nové umění. A pozvedli-li jsme nakonec zelený absint na zdraví A. Bretona a jeho přátel, byli jsme daleko vzdáleni tak zvaným nedosažitelným ideálům a marnému bloudění tak neživotných básníků, jako se nám zdají

býti i někteří čeští básníci současní. Pro nás dozně zvuk slov, byl převážen citem. Přicházíme s možností recitace surrealistických veršů, ale žádáme, protože jinak není možno, jejich přednes autorem nebo jeho přítelem. Zavrhneme recitační řemeslo. Jen stará poesie, nám je stará i mladá poesie, mohla skrývat básníkovu tvář a básníkův soukromý život. Surrealismus nemá co zatajovat. Surrealismus zdá se být přetvářkou jen těm, kteří mu nechtějí rozumět. K pochopení surrealistických veršů je třeba žít tak, jako žijí francouzští surrealisté, je třeba pochopit, že poesie musí existovat i v soukromém životě básníkově (to říkal i V. Majakovskij), je třeba pochopit, že je nutno nalézt pravdu v přívalu ženiných 1000 × „ne“ a v jednom jejím „ano“. Nejsme zklamáni láskou od té doby, co píšeme zeleným inkoustem, není nutno býti zklamán, protože svět se nepodiví Tvému smutku, nýbrž Tebou přirozenému příchodu nebo návratu Té, kterou jsme potkali. Naše zákony jsou jasně vysloveny naším „ano“ tam, kde typický měšťák řekne „ne“. „Ne“ hlupáka, kterému se můžeme smát, majíce pod hlavou jedinou svou báseň a příkrývající se svým tolikrát posmívaným blouděním.

Naše verše nejsou studeným obrazem (do sbírky byly pojaty jen verše, vysvětlené všemi hlasy), nýbrž mohutným tokem citů, jehož ústím je čtenářovými očima zobrazená koláž. A tekou-li někde tyto city

zpět, jsou přece jen výrazem řek, jak je vidíme ve snech. Nehrajeme si na slavné básníky, ale musíme prohlásiti: Surrealismus dal vývěsní tabuli s nápisem „Vyprodáno“ do výkladu všech srdcí našich přátel, dal, a svým prvním a naprostým vyprodáním udělal místo přátelství, které stále roste.

Čtenáři našich veršů, dělníku či Ženo, zde není nic, co nelze pochopit, vždyť zde není nic než Tvůj život a Tvá láska.

V jakémkoli domě:

Slečno, podejte šifrovaný telegram
„Několik růží pro Paříž“

Kataj
Snad přijdeš
Haně

Snad přijdeš

Je mi jako bych Tě hledal po všech nádražích světa
A vlaky odjížděly
A přijížděly
S nekonečným zpožděním
Marně obracím jízdní řád
Zahazují svou jízdenku
Nádražní dvorana je hrobka
Je bludiště
Je vězení s neviditelnými klíči
Tvůj cestovní kostým nosí všechny ženy
S malými příručními budoiry
Šedivý kostým
Spěchající oči
Nepočítám již miliardy vteřin
Sestrojuji zázračnou raketu své duše
Vesmírem
Každá hvězda
I slunce
I mlhovina
Bude novým nádražím
Na něž možná nepřijedeš
Protože jsi odjela za hranice možností
A přece na dosah srdce

A zítra snad přijedeš
Abys mi ukázala cestu
Koupím dvě jízdenky
Se stanicí k níž nevedou koleje lidské všednosti
K níž vedou polibky
Ke stanici zastávek
Bez telegrafních drátů švihajících větrem
Ke stanici kde přestoupíme
K nové cestě do Neznámého nádraží
I tam tě budu provázet
Přijdeš-li

Ženy v kavárně

Ospalé mramorové stolky se zdráhají
Odejíti z kavárny
Neděle nerada umírá
Týden zavzlykal znovu
Prolévá grenadinové slzy
A suší je pudrem
Přehlušuje jazzem
Léto se potí v upjatých kravatách
Na zázračných ubrusech se střílí
Žalostně slabé šaty žen
S ondulací na jeden týden
Dává jí tolik práce
Že zapomíná spěchat do pasáže
Na schůzku s tím druhým
Lže a jde s jiným
Do kavárny
Kde se stávají červené chvíle
Kde se potácejí clowni ve fracích
Proč se jí nezdá něco hezčího
Na zemi leží padělané stopy
Chce je smazat
Neví proč
Dráždí ji ke vzteku

Zlobí se na něho
Pozoruje ho delší chvíli
Jež se rdí na podušce
Saxofon se zmítá na altových stupních
A ona mu lže do rytmu
Taková je neděle
V kavárně
Na mramorových stolcích